

Άρθρο 5 ΝΟΜΟΣ 3232/2004

Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων ατόμων με αναπηρίες

1 . Οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 612/1977 (ΦΕΚ 164 Α) εφαρμόζονται και στους ασφαλισμένους των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίοι πάσχουν από αιμορροφιλία τύπου Α` ή Β`, καθώς και στους μεταμοσχευόμενους από συμπαγή όργανα (καρδιά πνεύμονες ήπαρ και πάγκρεας), που βρίσκονται σε συνεχή ανοσοκαταστολή, εφόσον για τις περιπτώσεις αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

2 . Στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 42 του Ν. 1140/1981 (ΦΕΚ68 Α), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, υπάγονται και οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, που:

- α. πάσχουν από μυασθένεια μυοπάθεια με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω,
- β. Έχουν ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω προερχόμενο από ακρωτηριασμό των δύο άνω ή κάτω άκρων ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο.
- γ. έχουν φωκομέλεια που επιφέρει τον ίδιο βαθμό κινητικής αναπηρίας με την παραπάνω περίπτωση β` της παραγράφου αυτής,
- δ. πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει παραπληγία τετραπληγία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω,
- ε. Έχουν ακρωτηριασμό του ενός άνω ή κάτω άκρου με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, που δεν επιδέχεται εφαρμογής τεχνητού μέλους. Το ύψος του επιδόματος στην περίπτωση αυτή καθορίζεται στο δεκαπλάσιο του κατωτάτου ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κάθε φορά.

Σημ .: όπως τροποποιήθηκε με την παρ.3 άρθρ.61 Ν.3518/2006,ΦΕΚ Α 272/21. 12.2006.

3 . Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του Ν. 3075/2002 (ΦΕΚ 297 Α) αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

"2. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 612/1977 εφαρμόζονται και στους ασφαλισμένους των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίοι πάσχουν από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν υποστεί μεταμόσχευση νεφρού, εφόσον για τις περιπτώσεις αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Η σύνταξη που καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου καθίσταται οριστική με την προϋπόθεση ότι ο συνολικός χρόνος ασφάλισης που απαιτείται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος έχει διανυθεί κατά το χρόνο που ο ασφαλισμένος βρίσκεται στο τελικό στάδιο χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας. Για τους ασφαλισμένους που ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης για θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος έχει διανυθεί κατά το χρόνο που ο ασφαλισμένος βρισκόταν πριν το τελικό στάδιο χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας, η σύνταξη του προηγούμενου εδαφίου καθίσταται οριστική έξι έτη μετά τη συνταξιοδότηση του δικαιούχου και εφόσον στο διάστημα της εξαετίας αυτής έχει εξετασθεί τουλάχιστον δύο φορές από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές."

Σχετικό : το άρθρο 3 παρ. Β της ΥΑ Φ11321/οικ.47523/1570/2015 (ΦΕΚ Β' 2311

/26.10.2015)

Σχετικό : με την παρ. 1 της ΥΑ Φ80000/14254/1097/6.7.2010 (ΦΕΚ Β' 1033/7.2010)

4 .α. Γονείς και αδέρφια ατόμων άγαμων με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, τα οποία δεν εργάζονται και δεν νοσηλεύονται σε ιδρύματα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα, καθώς και σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον δεκαετή έγγαμο βίο, ασφαλισμένοι σε φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών πραγματικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση. Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω προσδιοριζόμενου χρόνου λαμβάνεται υπόψη μόνο ο χρόνος στρατιωτικής θητείας που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 1358 /1983 (Α` 64), ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών του άρθρου 6 του ν. 1483/1984 (Α` 153), που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς κατά τα οριζόμενα στην παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (Α` 115), όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης ζ του παρόντος άρθρου ως προς τους αναγνωριζόμενους χρόνους των ασφαλισμένων του ΟΓΑ. Το δικαίωμα συνταξιοδότησης ασκείται διαζευκτικά από τον ένα γονέα ή, στην περίπτωση των αδελφών, από έναν αδελφό/ή σε έναν φορέα κύριας και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης, υπό τους όρους και προϋποθέσεις των επόμενων περιπτώσεων και δεν ισχύει για χορήγηση δεύτερης σύνταξης.

β. Για την άσκηση του δικαιώματος από το γονέα του ανάπηρου τέκνου, πρέπει, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση, ο έτερος γονέας να μην λαμβάνει ή να μη δικαιούται σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο, να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 2.400 ημέρες ή 8 έτη πραγματικής ασφάλισης εκ των οποίων 600 ημέρες ή 2 έτη τα τελευταία 4 χρόνια, σε φορείς κύριας ασφάλισης ή/και το Δημόσιο και να εργάζεται. Αν ο γάμος λυθεί, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που έχει την επιμέλεια του ανάπηρου παιδιού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Αν το παιδί είναι ενήλικο, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που είχε την επιμέλεια όσο ήταν ανήλικο. Αν η ενηλικίωση επήλθε πριν τη λύση του γάμου, το δικαίωμα ασκείται από έναν από τους δύο γονείς με τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης αυτής. Σε περίπτωση που το ανάπηρο παιδί έχει τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που έχει ορισθεί δικαστικός συμπαραστάτης.

γ. Για την άσκηση του δικαιώματος από τον αδελφό/ή πρέπει για τουλάχιστον μία πενταετία πριν την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως για συνταξιοδότηση: αα) να έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης του/της αδελφού/ής με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας ή ββ) ο/η με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω αδελφός/ή να συνοικεί αποδεδειγμένα και να τον βαρύνει. Κατά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης οι δύο αδελφοί απαιτείται να είναι ορφανοί και από τους δύο γονείς ή ο εν ζωή γονέας να έχει συμπληρώσει το 75ο έτος της ηλικίας του ή ο εν ζωή γονέας να είναι ανάπηρος με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

Σημ .: όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 παρ.8 του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α 89 /11.4.2012)

Σε περίπτωση παύσης της δικαστικής συμπαράστασης ή διακοπής της συνοίκησης, η σύνταξη διακόπτεται από την ημερομηνία της παύσης ή της διακοπής αντίστοιχα και επαναχορηγείται εφόσον συντρέξουν εκ νέου οι προϋποθέσεις του παρόντος.

δ. Για την άσκηση του δικαιώματος απαιτείται η υποβολή εκ μέρους του έτερου ασφαλισμένου γονέα υπεύθυνης δήλωσης προς τον οικείο ασφαλιστικό του φορέα ή τους φορείς, αν συντρέχει ασφάλιση σε περισσότερους του ενός ή το Δημόσιο, ότι δεν έχει και δεν πρόκειται να ασκήσει το δικαίωμα συνταξιοδότησης που του παρέχει η παρούσα διάταξη.

ε. Αν το ανάπηρο παιδί ή σύζυγος ή αδελφός ή αδελφή αναλάβει εργασία ή αυτοαπασχοληθεί, αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης για όσο χρόνο διαρκεί η εργασία ή η αυτοαπασχόληση. Το καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το πλήρες κατώτατο όριο σύνταξης λόγω γήρατος, που καταβάλλεται κάθε φορά από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. «στ. Το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται στις αιτήσεις συνταξιοδότησης, οι οποίες έχουν υποβληθεί μέχρι και τις 4.8.2011. Απορριπτικές αποφάσεις συνταξιοδότησης που εκδόθηκαν βάσει της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3996 /2011 επί αιτήσεων που υποβλήθηκαν μέχρι και 4.8.2011 ανακαλούνται αυτοδίκαια και τα σχετικά αιτήματα επανακρίνονται με βάση το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς.»

Σημ .: όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 138 παρ. ΣΤ του Ν. 4052 (ΦΕΚ Α'41/01.03.2012)

ζ. Για τους ασφαλισμένους του ΟΓΑ γονείς και αδελφούς ατόμων αγάμων, καθώς και συζύγους αναπήρων, απαιτούνται, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, 20 έτη ασφάλισης και καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2012 και 25 έτη ασφάλισης και καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στον Κλάδο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και εξής. Για τη συμπλήρωση των προαναφερόμενων χρονικών προϋποθέσεων λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3232/2004, ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης σε φορείς κύριας ασφάλισης και ο χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε υπό τη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλειας κρατών-μελών της Ε.Ε., χωρών του Ε.Ο.Χ. ή της Ελβετίας ή χωρών με τις οποίες έχει συναφθεί διμερής σύμβαση κοινωνικής ασφάλειας. Στη χορηγούμενη σύνταξη προστίθεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 2458/1997, η συνταξιοδοτική παροχή που προβλέπεται από το άρθρο 4 του ν. 4169/1961, όπως ισχύει, επιφυλασσομένων των διατάξεων του εδαφίου δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, καθώς και αυτών της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1287/1982, εφόσον έχουν συμπληρωθεί οι ως άνω χρονικές προϋποθέσεις ασφάλισης στον Κλάδο, χωρίς να συνυπολογίζεται στην περίπτωση αυτή ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης σε φορείς κύριας ασφάλισης, καθώς και ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας.

Σημ .: όπως τροποποιήθηκε με τις παρ.6 άρθρου 61 ν.3518/2006,παρ.6 άρθρου 53 ν.3518/2006 και το άρθρο 140 ν 3655/2008, αντικαταστάθηκε με την παρ.1 άρθρου 37 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.

5 . α. Παιδιά ορφανά και από τους δύο γονείς που πάσχουν από νοητική υστέρηση ή αυτισμό ή από πολλαπλές βαριές αναπηρίες ή από χρόνιες ψυχικές

διαταραχές που επιφέρουν μόνιμο ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω δικαιούνται το σύνολο του ποσού της σύνταξης που πράγματι ελάμβανε ο θανών γονέας ή προκειμένου περί ασφαλισμένου, το ποσό που εδικαιούτο να λάβει ο θανών, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εργάζονται ή δεν ασκούν κάποιο επάγγελμα ή δεν παίρνουν σύνταξη από δική τους εργασία. Το ανωτέρω ποσό δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο του κατώτατου ορίου σύνταξης γήρατος ή βαριάς αναπηρίας και, επί θανάτου συνταξιούχου που ελάμβανε μειωμένη σύνταξη από οποιαδήποτε αιτία, του κατώτατου ορίου σύνταξης λόγω θανάτου. Το ποσό της ανωτέρω σύνταξης κατανέμεται ισομερώς αν υφίστανται περισσότερα του ενός παιδιά με τις ανωτέρω αναπηρίες. Αν τα παιδιά που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής δικαιούνται κύρια σύνταξη και από τον έτερο θανόντα γονέα ή έλκουν δικαίωμα περισσότερων της μιας κύριων συντάξεων από τον ένα θανόντα γονέα λαμβάνουν το πλήρες ποσό της μεγαλύτερης σε ύψος σύνταξης και τα ποσά της δεύτερης ή των λοιπών κύριων συντάξεων κατανέμονται κατά τα ποσοστά που προβλέπονται από τις καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα για τα δικαιούχα πρόσωπα.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή στην περίπτωση που οι ως άνω αναπηρίες έχουν επέλθει πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας ή του 24ου σε περίπτωση σπουδών σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές.

Σημ .: όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 παρ.3 του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α 89 /11.4.2012)

β. Αν εκτός των αναπήρων παιδιών που αναφέρονται στην περίπτωση α` υπάρχουν και υγιή προστατευόμενα παιδιά σύμφωνα με τή νομοθεσία του οικείου φορέα, το πλήρες ποσό της κύριας σύνταξης του θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου κατανέμεται στα μεν υγιή παιδιά κατά τα ποσοστά που προβλέπονται από τη νομοθεσία του οικείου φορέα, στα δε ανάπηρα παιδιά της παραγράφου αυτής προσαυξημένο κατά 20%. Σε καμία περίπτωση το χορηγούμενο σε όλα τα παιδιά ποσό σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το πλήρες ποσό σύνταξης που εδικαιούτο ο θανών, ούτε να υπολείπεται του ποσού που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α` . Αν τα ποσά που προκύπτουν με βάση τον ανωτέρω υπολογισμό υπερβαίνουν το πλήρες ποσό σύνταξης του θανόντος ή το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α` , τα αντίστοιχα ποσοστά των δικαιούχων παιδιών μειώνονται ισομερώς.

Μετά τη διακοπή της σύνταξης των υγιών παιδιών, το ποσό που αναλογεί στα τελευταία καταβάλλεται στο ανάπηρο παιδί ή επιμερίζεται ισομερώς αν τα ανάπηρα είναι περισσότερα του ενός.

γ. Αν εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` και β` υπάρχει επιζών σύζυγος ή διαζευγμένος που είναι δικαιούχος, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, ο επιμερισμός του ποσού της κύριας σύνταξης γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου φορέα.

δ. Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω περιπτώσεων ισχύουν για παιδιά ασφαλισμένων και συνταξιούχων ανεξάρτητα από το χρόνο υπαγωγής τους στην ασφάλιση.

Διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο συνταξιοδότησης των αναφερόμενων στο άρθρο αυτό προσώπων δεν ισχύουν.

6 . Η παράγραφος 3 του άρθρου 13 του Ν. 997/1979 (ΦΕΚ 287 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Οι διατάξεις της περίπτωσης δ` της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν. 825

/1978, όπως ισχύουν κάθε φορά, δεν εφαρμόζονται για τους συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίοι λαμβάνουν και άλλη σύνταξη ως ανάπηροι και θύματα πολεμικής ή ειρηνικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής τους υπηρεσίας."

7 . Ο περιορισμός που τίθεται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 612/1977 δεν έχει εφαρμογή για τους τυφλούς ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις αυτές. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται ανάλογα και για τους τυφλούς που έχουν συνταξιοδοτηθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, τα οικονομικά, όμως, αποτελέσματα αρχίζουν από την ημερομηνία υποβολής σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου.

Σχετικό :: Οι συνταξιούχοι του παρόντος άρθρου εξαιρούνται της μείωσης αυτού του άρθρου 2 Ν.4024/2011,ΦΕΚ Α 226/27.11.2011.